

WWW.DEVINCAN.SK

DEVÍNČAN

1/2023 • Noviny pre každého Devínčana • zdarma • máj 2023 • Ročník XXI • Ev. č. 5801/19

Budme devínski

Budem osobná. Keď som pred pár rokmi začala pracovať pre redakciu Devínčana, bola som len krátko v Devíne. Zmenil sa mi život a túto zmenu som brala s vďakou, lebo každá zmena prináša nové výzvy, nové priateľstvá a nové skúsenosti. Bolo mi dopriate z každého rožka troška. Človek nepotrebuje až tak veľa, stačí zopár úprimných a milých ľudí a svet je hneď krajší. Devín ma s jeho prírodou, hradom, sútokom, všadeprítomnými zvieratkami a vtáčikmi dostal a je medzi nami láska. A hlavne moji devínski kamaráti, ktorých bezprostrednosť a láskavosť mi pohládzajú dušu zo dňa na deň viac. Vždy sa usmejú, podajú ruku, objímu, spýtajú sa, ako beží život. Je to pre mňa nová a veľmi príjemná skúsenosť.

Akurát mám stále taký drobný pocit neistoty, ktorý, samozrejme, nechcem zovšeobecňovať, len, čo narobím, je tu. Objavil sa hneď zo za-

čiatku, keď som sa s Devínom začala spoznávať a ani neviem ako, zachytávala som signály, že sme tu rozdelení na dve skupiny - starousadlíkov a novousadlíkov. Tých dole pri sútoku a tých hore na kopci. Akoby my, tí noví, sme tu narušili prostredie a vôbec... Nepadlo mi to dobre, no, ako som spomenula, výnimky potvrdzujú pravidlo. Preto, keď som začala pracovať pre naše noviny, cítila som, že chcem uviesť pod názov Devínčan aj podtitulok Noviny pre každého Devínčana. Chcela som tým naznačiť, aby sme boli k sebe tak trochu družnejší. Robila som viac rozhovorov s Devínčanmi. Každý má k Devínu svoj srdcový vzťah, každého tu drží niečo iné a nezáleží, či tu žije od narodenia alebo len niekoľko rokov. V poslednom čase sme si prešli neľahkým obdobím, a preto, navrhujem, poďme sa pokúsiť nájsť k sebe cestu. Stretávajme sa. Konečne začalo svitať na lepšie časy a možnosti na to bude, dúfajme, čoraz viac. Na akciách v Dome kultúry, v Pivnici, na tých, ktoré organizujú naše občianske združenia, v bylinkovej záhrade, alebo len tak, spontánne, pri pohárikú vínka v našich krčmičkách. Dajme si možnosť spoznávať sa a nebojme sa toho.

Minule som pozerala nejaký symfonický koncert. Zaujala ma mladá huslistka, hrala sólo. Kamera zaberala tváre hudobníkov, na ktorých bolo vidieť, že jej nedávajú veľkú šancu. Že čo to tu dievčatko chce, nám, starým bardom, ukázať. Ale ako šiel koncert, jej profesionálne nasadenie ich prinútilo prispôbiť sa a huslistka si evidentne získavala ich úctu. Nemohla som od koncertu oči odtrhnúť. V závere to už vyvrcholilo krásnym súzvukom a harmóniou spojenou s pokorným obdivom hudobníkov. V niečom mi to asociovalo našu devínsku komunitu. Keď máme, možno aj neznámeho sólistu, verme mu. Priznávam, nosím nálepku naivného optimistu, ale vidím náš Devín ako unikátny kút Slovenska s neopakovateľnou históriou a prírodou a dúfam, že keď sa neprestaneme snažiť, urobíme si z neho krásne miesto pre život. Spoločný život. Pozdravme sa, usmejme sa na seba, hovorme spolu, pomáhajme si. Verte mi, nie je to bežné. Budme devínski, tak nám to pristané.

Andrea Miková
foto Matej Patka

Z RADNICE

Výber z akcií organizovaných mestskou časťou a Komisiou pre kultúru, vzdelávanie, zdravie a šport

11. februára sa uskutočnil v Dome kultúry karneval pre deti s hojnou účasťou okolo 50 – 60 detí. Pre účastníkov bolo pripravené malé občerstvenie a súčasťou akcie boli aj hry a diskotéka. Hlavným programom bolo vystúpenie kúzelníka Talostana, ktoré malo klasicky veľký úspech.

V sobotu 25.3. bolo jarné devínske upratovanie s tradičným programom – ráno sa rozdávali vrecia a zberače dobrovoľníkom a po ukončení čistenia poobede pripravili naši devínski hasiči guláš.

Koncom marca prebehlo stretnutie pre seniorky a seniorov s odborníčkou na prevenciu kriminality z Mestskej polície Bratislava. Seniorom prednáška ozrejmla, ako je možné sa efektívne chrániť pred podvodnými praktikami, ako ochrániť svoj majetok a financie a ako správne postupovať, ak sa stanú obeťou podvodníkov.

Prvý aprílový deň sa uskutočnila veľká akcia Devínska Veľká noc, ktorá začala už ráno o 9.00 hľadaním vajčiek, po ktorom dostali zúčastnené deti sladkú odmenu. Podujatie pokračovalo od 10.00 v Dome kultúry tvorivými dielňami zameranými na rôzne tradičné veľkonočné aktivity – zdobenie vajčiek, príprava ozdôb, výroba korbáčov... Zároveň prebiehal aj bazár kníh z knižnice pod vedením pani Rumanovskej. Devínsku Veľkú noc neskôr poobede uzatvoril pingpongový turnaj, ktorého sa zúčastnilo okolo 50 účastníkov, detí i dospelých.

V nedeľu 30. apríla sa staval pred DK už tradične máj. Ďakujeme hasičom za veľkú výpomoc, členom kultúrnej komisie za organizáciu podujatia a dievčatám z Bylinkovej záhrady za uvítanie venca.

V príprave je ďalšie stretnutie pre seniorov 30. mája, tento krát na tému Prevencia pred úrazmi v domácnosti. A Hasičský deň detí sa uskutoční v sobotu 3. júna.

Informácie o týchto a ďalších podujatiach bude mestská časť komunikovať priebežne.

Tešíme sa na vašu účasť!

Patrik Laslop, foto archív

KTO JE TVOJ SUSED?

GAVENDOVINY

Rád by som hovoril o Devíne, ale začnem biblickým motívom. Keď sa istý učiteľ zákona pýtal Ježiša, aké je prvé a hlavné prikázanie, ktoré by zahŕňalo všetkých asi tisíc starozákonných ustanovení, Učiteľ z Nazareta od citoval známe prikázanie o láske: „Šema, Izrael... Milovať budeš Pána, svojho Boha... A blížneho ako seba samého“. Vyslúžil si pochvalu, Ježiš zas ocenil znalca zákona. Na hodnotách sa teda zhodli obaja. Ježiš ale mal bohatú skúsenosť. Každý rád súhlasí s akýmkoľvek dobrom, kým zostávame len v rovine názorov. Dôležité sú však postoje. „Dal dire al fare é lungo un mare“ – od povedať k spraviť je širšie more, hovoria Taliani. Preto Ježiš znalca zákona vyzval: „Choď a rob podobne!“. Zákonník sa pokúsil Ježišovu radu zahrať do autu, a preto rozhovor zvrhol opäť do teoretickej roviny: „Pane, a kto je môj blížny?“ Ježiš zareagoval tým, že vyrozprával známe podobenstvo o milosrdnom samaritánovi, ktorý sa ujal doráňaného človeka. „Kto bol pre toho chudáka blížny?“, spýtal sa Ježiš. „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo“, musel odpovedať zákonník, aby nevyznel hlúpo.

Blížny je ten, kto ti je blízky, ktorému prejavuješ svoj vzťah, pri ktorom stojíš. Pápež František, s ktorým tiež teoreticky sympatizuje veľa ľudí, sa v súvislosti s týmto blížneho vyjadril: „Ak nevieš, kto býva v tvojom vchode, vedľa tvojho domu či oproti, ako sa volá, z čoho sa teší a čo ho trápi, tvoje náboženstvo je celkom isto falošné a falošné sú aj tvoje predstavy o Bohu.“ To sa dobre počúva, kým sme v polohe: „Ale to natrel tým svojim ovečkám!“ „Natrel“ to však aj tomu, kto sa hrdo hlási k hodnotám, ale len čisto teoreticky. Aj v debatách v Devíne a s Devínčanmi sa na hodnotách väčšinou zhodneme. Horšie je, ak sa prídeme po ono: „A kto je tvoj sused? V čom ste si pomohli?“ Platí totiž – parafrázujúc Ježiša do sekulárneho jazyka: Ak nevieš, kto býva vedľa teba či oproti, z čoho sa teší, čo potrebuje, v čom by si mu mohol pomôcť, nerob zo seba veľkého humanistu ani komunitného aktivistu.

Bol som prizvaný do sociálnej komisie miestnej samosprávy, aby som z mojej pozície devínskeho farára mohol prispieť k pomoci v niektorých sociálnych potrebách. Považujem to za česť a teším sa z toho. Komisia má svoje pravidlá a možnosti. A kde sa dá, pomôže. Ten dlhý predslav vyššie som ale uviedol zámerne z iného dôvodu. Z mojej pozície vidím, že okrem vypuklej sociálnej núdze, ktorú možno trochu zmierniť finančným príspevkom, je nepomerne viac tých, čo sa do „úradnej mistry“ nezmesťia. Uzavretosť, vysoké ploty v srdciach ľudí i pri domoch, miestami až kastovníctvo. Občas medzi susedmi, najviac v samotných rodinách. Hoci sme na covid chvála Bohu už bezmála zabudli, dôsledky uzavretosti do seba trvajú doteraz. Neraz je úspech, ak pri návšteve rodiny deti na okamih zdvihnú hlavu od svojho mobilu. Sme na smrť opustení z bezbrehkej komunikácie so všetkými aj s nikým. Vyhovuje nám všeobecné kliše nemiesať sa do iných, nedávať nevyžiadané rady.

Môj blížny, sused, je tu a teraz ten, ktorému sa pozerám do očí, počúvam ho, viem, z čoho sa teší a čo ho trápi. Zdanlivo jednoduché, takmer naivné, ale práve v takomto prístupe je kľúč k riešeniu toľkých sociálnych problémov, na ktoré nestávajú žiadne komisie.

Marián Gavenda

KOMIX PETRA MIKULÁŠA — NATVRDO

Úžasné! Pestré! V jeseni života samé boľáčky, zúfania, jokkania, vzdychy, ale aj čvrikot vrabcov, hrdličí hlahol, okolím rozliehanie sa blaha voní kvetov, no skrátka poézia na dotyk. Najvyšší čas po toľkej nástojčivej zime! Pookriatie a nádej. Ale tu zrazu, kde sa vzal, tam sa vzal, bledý, studený, bezfarebný, na prvý pohľad ničím zaujímavý Agresor. Ani by mi nenapadlo, že by ma do pohody staroby prepadol svojim studeným frontom.

Frontálna plocha jeho nekalého činu sa na mňa valila pomerne rýchlo, bleskove vytláčala teplejší jarný vzduch prudko do výšky. Po jeho ataku sa náhle ochladilo, zadul nástojčivý nárazový vietor, miestami aj deväťdesiat kilometrov za hodinu, sem tam aj viac a za touto výraznou atmosférickou poruchou v jeho myslení, mi sadol na záhradu mráz.

Bez prípravy, bez okolkov, ničenie, zhurta a pekne natvrdo. Tento bezohľadník pod sebou bezostyšne páčil svojou studenou čižmou moje krehké človečie ja, moju nádej na spokojnú jarnú jeseň života, a tak som sa pred ním radšej znova zrútil do krytu za pec. Slovom, besnenie tohto nezvanca dospelo tak ďaleko, že bolo treba nanovo škrabať zo zasrienených skiel jeho srieň, aby zaskočený človek uvidel okolitý svet verne a pravdivo. Puky jabloní mrzli, nastala cenová vojna jablák a čo ma naozaj udivilo, tento jeho atak trval v živote človeka iba jedno jediné mrazivé ráno. Bodaj ho...

No nevadí. Do večera bolo všetko ok. Agresor bol nútený ustúpiť protiataku teplého oklúzneho frontu, zvíťazil zdravý rozum prírody a zo zadupanej zeme mi v záhrade začala opäť rašit chuť žiť.

JUBILEJNÝ 20. ROČNÍK VINÁRSKEJ SÚŤAŽE DEVÍNSKY STRAPEC 2023

V polovici apríla sa konalo vyhodnotenie už **jubilejného dvadsiateho ročníka** našej devínskej vinárskej súťaže **Devínsky stravec 2023**.

V tomto roku sa súťaže so svojimi vínami zúčastnilo štrnásť devínskych vinárov a vinárstiev a dvaja „cezpoľní“ v kategóriách biele – červené – ríbežľové. Spolu bolo prihlásených 75 súťažiacich vín vo všetkých kategóriách. Šampióna ríbežľových vín si odniesli vinári Plesník & Krajčovič so svojím vínom nazvaným jednoducho „Čierna a červená ríbežľa“. O ďalšie štyri miesta sa s tesným odstupom po jednom bode delili Pavel Miško a THEBENER s.r.o.

V bielych hroznových vínach získal titul šampióna Müller Thurgau od Juraja Cenkého, hneď za ním s odstupom jedného bodu Plesník & Krajčovič so svojím vínom Sarba. Rozstrel piatich vín doplnil vinár Distler a dcéry.

V červených hroznových vínach bolo šampiónom opäť víno Juraja Cenkého – Dornfelder, za ním Dunaj Petra Böhma a Cabernet sauvignon od Benedikta Halásu.

Kurióznou a potešiteľnou správou je skutočnosť, že šampiónom ríbežľových vín – ktorými je Devín známy a charakteristický – sa stal Paľo Plesník so svojim švagrom Jurajom Krajčovičom. Víno vyrábajú v úžasnej pivnici na svahu Devínskej Kobyly nad Devínom, vysekanej banskou technológiou do pieskovca a hĺbokej až 50 metrov, ktorú už dávno vytvoril prof. Pavol Plesník, DrSc., otec Paľu Plesníka. Paľo Plesník so svojim švagrom a otcom dorábali vždy vynikajúce hroznové vína, ktoré víťazili v Devíne a aj v iných súťažiach. Ale tou kuriózitou je, že, Paľo sa ešte pred pár rokmi dušoval,

že on ríbežľové víno nikdy robiť nebude. A ajhľa – ŠAMPIÓN 🤩👍🏆

Vinárska súťaž Devínsky stravec vznikla v roku 2004 z iniciatívy Devínčana Jožka Mjartana a bola lokálnou súťažou devínskych vinárov, ktorí sa stretli, aby porovnali krásu svojich vín.

Organizáciu súťaže od roku 2008 prevzal novozaložený Devínsky spolok vinárov a vinohradníkov a od tohto roku to bola celoštátna profesionálna súťaž organizovaná za účasti mnohých odborníkov a známych vinárov.

Hneď od piateho ročníka v roku 2008 si organizátori zobrali za cieľ spropagovať ríbežľové víno, ktorým bol Devín preslávený, a vyzdvihnúť ho na piedestál vín oficiálne uznávaných v súťažiach. Vďaka tomuto zámeru boli prvou súťažnou kategóriou „Ríbežľové vína“. V súťaži sa so 153 súťažiacimi vínami stretlo 60 vinárov – Martin Pomfý, Vladimír Valenta, Michal Sadloň, Vladimír Soldán, Ján a René Pretzelmayer, Jozef Navara, Juraj Zápražný, Peter Ščepán, Miloš Grančič, Adolf Schwanzer a mnoho ďalších. Z Devínčanov Benedikt Halás, Otto Zmelík, Emil a Ondrej Vitekovi, Jozef Parolly, Peter Böhm, Pavel Kúkel, Milan Koza, Ján Gábriš, Štefan Vlček, Ľudmila a Miroslav Šúlovský, Ľudovít Lappi, Rudolf Latka, Dušan Leskovský, Pavol Plesník, František Krištof a mnohí ďalší.

V neskorších ročníkoch boli súťažné kategórie rozšírené o ovocné vína a o medovinu – tým sa Devínsky stravec stal vôbec prvou súťažou, kde tieto druhy vín mohli porovnávať svoje kvality. Prvýkrát to bolo v roku 2012 ako reakcia na pokus politikov zaviesť spotrebnú daň na ovocné vína a medovinu, čo by bolo pre ich produkciu likvidačné. Po petícii, ktorú sme zorganizovali počas Dňa otvorených pivníc Malokarpatskej vínnej cesty a ktorá získala takmer 3000 podpisov, bol tento nezmyselný zákon zrušený.

Devínsky stravec sa stal vďaka ríbežľovému vínu pionierom v súťažiach ovocných vín a aj medoviny na Slovensku. Odvtedy už mnoho vinárskych súťaží aj v zahraničí rozšírilo svoj záber a akceptujú do súťaže aj ovocné vína a iné alkoholické nápoje. Devínski vinári v posledných rokoch posielajú svoje vína do súťaží na celom svete a priniesli do Devína desiatky zlatých medailí zo súťaží napr. v USA, Francúzsku, Nemecku, Izraeli a Južnej Afrike.

Augustín Mrázik, foto archív

ZELENÁ ŠKOLA STÁLE V AKCII

Milí Devínčania, chceli by sme Vás v krátkosti informovať, že naša materská škola opäť pokračuje v programe Zelenej školy, keďže zámer našej školy je podpora a rozvoj ochrany prírody. Minulý rok priniesol úspešné zvládnutie témy Odpad a tohtoročnou témou sa stala Zeleň a ochrana prírody. Nová téma bude vyžadovať veľa kreativity a praktických zručností. Nápad, ktoré schválilo kolégium školy i koordinátori Zelenej školy, obsahujú projekty ako vybudovanie malej zeleninovej, bylinkovej a kvetinovej záhradky s malým bunkrom pre deti, v ktorých sa deti naučia starať sa o rastlinky a vybudujú si bližší vzťah k prírode. Súčasťou budú aj hmyzie domčeky, vtáčie búdky a domček pre ježkov, kde sa deti naučia zase viac zo živočíšneho sveta. Naplánovaná je i výstavba nových stromov v areáli materskej školy a zabezpečenie sudov na dažďovú vodu. Určite nás potešia aj besedy a aktivity iných subjektov – eko inštitútov, organizácií, návšteva včelárstva, motýľej farmy a množstvo aktivít s eko tematikou. Týmto spôsobom chceme vytvoriť možnosti k vhodnejšiemu vzdelávaciemu prostrediu, ktoré umožní realizáciu väčšej časti výchovno-vzdelávacích aktivít formou zážitkového učenia. Týmto projektom by sme radi skrášlili areál materskej školy a podporili rozvoj a ochranu biodiverzity v okolí. Nakoľko máme množstvo plánov, ďakujeme, že nás aj tento rok podporíte 2% z dane na OZ Deti Devína Naša materská škola, alebo na číslo účtu: Tatra banka 2621013444/1100.

za Materskú školu na Kremelskej 36

Natália Takáčová, riaditeľka
a Petra Štefancová, koordinátorka Zelenej školy
kontakt: 0904518111, e-mail materska.skola@devin.sk

Milí spoluobčania Devína a jeho návštevníci, rodinné vinárstvo Pavel Kúkel ďakuje svojim zákazníkom za podporu, vďaka ktorej sme sa i v tomto roku zúčastnili troch vinárskych súťaží (aj s medzinárodnou účasťou) a získali 9 zlatých a niekoľko strieborných ocenení. Pre tých, ktorí nepoznajú našu históriu: sme najstaršie vinárstvo v Devíne so 101-ročnou tradíciou, ktorú začal v roku 1922 môj starý otec Ján Heriban, pokračoval môj otec Eugen Kúkel a pokračujem aj ja, Pavel Kúkel. Sme teda jediné vinárstvo s neprerušenu rodinnou tradíciou výroby originálneho ríbežľového vína s použitím pôvodnej etikety, na ktorej máme ochrannú známku.

Na pôvodnej aj našej etikete je nápis v dobovej gramatike RIBIZLOVÉ VÍNO.

Pozývame Vás na degustáciu našich vín. Ponúkame aj vína archívne (naša receptúra a technológia nám dovolí archivovať).

Najstaršie víno sme mali 31-ročné, chutilo ako tokajské. Toto pozvanie platí celoročne. Najlepšia je dohoda po telefóne 0905 225 290. Tešíme sa na Vašu návštevu.

Vinárstvo Pavel Kúkel
Kremelská 79

PREDSTAVUJEME DEVÍNČANOV

MARTA POTANČOKOVÁ

ŽIŤ V PRÍTOMNOSTI A SPOMALIŤ

Žije muzikálmí, spevom, herectvom a vidieť ju aj v komerčne úspešných televíznych seriáloch. Keď sa vypnú kamery, vracia sa na Myjavské kopanice, kam sa rodená Devínčanka presťahovala s rodinou. V dome pri lese nemajú televízor a budujú divokú permakultúrnu záhradu, ktorú obzerajú aj miestni susedia.

Keď sa povie detstvo v Devíne, na čo najradšej spomínaš?

Na našej ulici sme hrávali volejbal, vybíjanú a hru na „krvavé koleno“. Keď išla okolo Romana, vždy nám spravila „lietadlo“, roztočila nás za ruku a za nohu. Sedávali sme pred potravinami a keď išla nakupovať Maruška, vždy sa nám niečo ušlo. S otcom sme chodievali na Kobylu čistiť studničku. V krčme pod hradom sa hrávalo na gitare. V lete sme sa vždy prejedli moruší a v nedeľu sme povzbudzovali na futbalovom ihrisku.

V Devíne vyrastali aj tvoje tri deti. V čom bolo ich detstvo vďaka devínskemu genius loci iné, inšpiratívnejšie?

Keď bol Adam malý, bol v Devíne čulí komunitný život. Dospeláci aj deti hrávali v kulturáku divadlo, ľudia otvárali raz do roka svoje záhrady, chodievali sme na výlety. Som vďaka za skvelé pani učiteľky v materskej škole, kam chodili všetky tri deti, aj ja. Je fajn, že sa v Devíne aj v dnešnej dobe ľudia môžu stretnúť na kultúrnych a športových podujatiach, akciách pre deti, a to hlavne vďaka dobrovoľníkom a viacerým občianskym združeniam.

Čo na Devíne miluješ ty?

Devín sa od môjho detstva zmenil. Stratil dedinský charakter, stala sa z neho lukratívna mestská časť. Verím, že pre veľa ľudí je atraktívny. Mne však chýba ten dedinský kolorit. Milujem prechádzky pri Dunaji mimo turistických časov. Je príjemné vždy stretnúť ľudí, ktorých poznám dlhé roky a prehodiť s nimi pár viet.

Vyštudovala si muzikálové herectvo, spievaš v Pressburger Klezmer Band, účinkuješ v muzikáloch aj televíznych seriáloch. Čo ti dáva hudba a herectvo do každodenného života?

Svoju prácu vnímam ako dar. Mám rada pestrosť, ktorú mi do života prináša. V horších obdobiach bola pre mňa aj formou terapie. Potlesk a energia z hľadiska sú návykové, dobíjajú ma. Je to aj forma úniku pred problémami bežného života. Verím, že aj pre divákov. Spevom a herectvom sa žijím 25 rokov a nie vždy to bolo jednoduché, keďže som aj matkou. Zvolila som si život na voľnej nohe, väčšinou teda prechádzam konkurzom. Užívam si hlavne skúšobný proces, tvorbu a energiu živých vystúpení.

Herec je majster emócií a komunikácie. Pomáha ti povolanie herečky lepšie uchopiť a pochopiť medziľudské vzťahy?

Rada pozorujem ľudí. Je to pre mňa materiál, z ktorého pri práci čerpám. V súkromí sa však drámam snažím vyhýbať. Doba je rýchla, chceme všetko hneď. Keď to nemáme, sme frustrovaní. Trend je veľa zarobiť a uspokojiť často nezmyselné potreby. Nezostáva nám čas ani energia na deti, partnerov, priateľov. Nestojí to za to. Radšej žiť v prítomnosti, uskromniť sa, spomaliť.

Vedieš k hudbe a umeniu aj deti?

Ak deti prejavia o niečo záujem, treba ich podporiť. Tancovať, behať, spievať sa dá do určitého veku aj doma či v prírode. Kresliť a tvoriť tiež. Už 13 rokov nemáme televízor a komerčným hudobným projektom pre deti sa tiež úspešne vyhýbame. V dnešnej dobe je potrebná rodičovská cenzúra. Asi mesiac po tom, čo sme sa presťahovali, predávali susedia v dedine klavír. Keďže verím, že nič nie je náhoda, neváhala som. Dievčatá už chodia na klavír a veľmi ich to baví. Paradoxne, ale neradi spievajú. Zo svojho detstva a dospievania viem, aké dôležité je, koho na svojej ceste stretnete. Ja som muzikálová herečka vďaka Devínčanke Saške Skořepovej, môjmu učiteľovi gitary, môjmu otcovi.

Čo je pre teba dôležité vo výchove? Čo vštepuješ svojim deťom ohľadom budúceho povolania?

Snažím sa im v prvom rade ísť príkladom. Učím ich, aby boli trpezliví a aby ich neodradil neúspech. Skvelou pomôckou je napríklad pestovať zeleninu zo semienka. Absolvovať celý ten dlhý proces, ktorý sa každoročne opakuje a nespoliehať sa iba na to, že skočím do obchodu a kúpim. Ak chcú poznať podobné záranky prírody, musia vyrastať v skutočnom svete, nie v tom virtuálnom. V čase, keď Adam vyrastal, sme ešte nevedeli, aký negatívny vplyv môžu mať počítače a mobily na detský vývoj. Dnes to už vieme, aj keď sa o tom málo hovorí. Všetky deti by mali ale predovšetkým vyrastať v bezpečnom a milujúcom prostredí, aby vedeli život milovať a dôverovať mu.

Pred dvoma rokmi ste sa zbalili a presťahovali na kopanice. Prečo? Aký iný život vás lákal tam?

Život v meste nám bol už dlhšiu dobu trochu tesný. Som skôr dedinský typ, takže som si splnila sen o dome pri lese so sadom a záhradou. Keď som prvýkrát uvidela to miesto, mala som pocit, že sa vraciam domov. Často tu spomínam na prázdniny u starých rodičov. Keď sadím, chystám jedlo pre sliepky, alebo robím domáce

rezance, vidím ruky mojej babky a mojej mamy. Je to tu taká naša „ozdravovňa“. Vedľa záhrady sa nám pasú kone a ovečky. Cestou do školy stretávame stáda danielov. Učíme sa pestovať, chovať, zbierame s dievčatami liečivé rastliny, ktoré nám rastú na lúke za domom a spoznávame ich silu. V sezóne zbierame a sušíme hríby. V zime strážieme oheň v piecke. Vždy ma pobaví, keď sa ma v meste niekto spýta, čo vlastne na tých kopaniciach celé dni robím.

Pri dome si budujete permakultúrnu záhradu. O čo všetko sa staráte?

Pestovanie je náročné. Musíme sa veľa vecí učiť, ale prináša nám to radosť. Máme dve osemdesiatročné susedky, ktoré stále obrábajú svoje záhrady. S obdivom ich sledujem. Rovnako, ako to robila moja babka a mama, svoje deti to chcem naučiť tiež. Záhrada, ktorú som pred dvomi rokmi začala tvoriť, je trochu iná. Budujeme ju na permakultúrnych základoch. Pár miestnych si ju už bolo obzrieť. Boli zvedaví na záhradu, kde sa nerýľuje a nesadí do okopaných riadkov. Máme osem sliepok, kohúta, dve mačky a stále s nami býva náš 16 ročný pes Azor. Sme vegetariáni, takže zvieratá sú u nás v bezpečí.

Akých máte na kopaniciach susedov? Funguje aj miestna komunita?

Sme radi, že nás miestni prijali. Je tu aj zopár ľudí, ktorí pred rokmi z podobných dôvodov odišli z mesta, takže sme si k sebe prirodzene našli cestu. Miestni sa stretávajú pri každej príležitosti. Nechýba živá muzika, kroje, myjavská pálenka. Starí ľudia spomínajú, že to už je iba slabý odvar toho, ako sa bavili oni. Väčšinou po ťažkej práci.

Si mama troch detí, manželka, herečka. Ako dokázať všetko dobre ustáť v pretlaku domácich povinností? A ako si ukrojiť aj čas a priestor pre seba?

Ťažko radiť. Keď sa narodil Adam, bola som mladá a plná energie. Keď sa narodili dievčatá – dvojčičky, mala som 40, dala som si v práci skoro trojročnú prestávku. Pomohla mi aj zmena životného štýlu – postupný prechod na zdravú stravu bez mäsa, cukru, kávy, alkoholu. Nie je však hanba ani požiadať o pomoc. Prvý rok s dvojčičkami som mávala občas dni, keď mi svietili všetky kontrolky. Vedela som, že keď nevypnem, zosypem sa. Vtedy mi pomohla mama a ja som sa poriadne vyspala. Skúsila som si v minulosti aj rolu slobodnej matky, takže som vďačná, že som stretla manžela, ktorý je mi už roky oporou.

Čo je pre teba ako mamu vo výchove kľúčové? Čo sa snažíš vštepovať svojim dcéram?

Naučiť sa milovať život, tešiť sa z každodennosti. Niekedy mám pocit, že sa viac učím ja od detí.

MARTA KURČÍK POTANČOKOVÁ (47)

je rodená Devínčanka, ktorá sa pred časom presťahovala na Myjavské kopanice. Hoci ju v Devíne poznáme najmä vďaka projektu Pivnica, ktorému sa venuje od úplného začiatku, má za sebou stovky koncertov, desiatky úspešných muzikálov a televíznych projektov. Vyštudovala muzikálové herectvo na JAMU v Brne. Účinkovala v množstve muzikálov (Oliver!, Kráľ Dávid, Krysař, Mníšky, Rocky Horror Show, Pod cudzou vlajkou, Traja Mušketieri, Bedári, Rómeo a Júlia, Hair, West Side Story, Osmý svetadiel, Kubo, Voda a krv nad vodou, Obchod na korze, Rebelové, Wichry a ďalšie), v televíznych seriáloch (V mene zákona, Detektív Kripta, Aféry, Panelák, Mesto tieňov, Búrlivé víno, Doktor, Dedičstvo, Vlci, Hrobári, Tri želania, Pravdivé príbehy s Katkou Brychtovou). Je sólová speváčka hudobnej skupiny Pressburger Klezmer Band, s ktorou nahrala šesť hudobných albumov. Spolu s manželom vychováva tri deti: Adama (22) a osemročnú dvojčičku Zuzanu a Hanu.

Máš za sebou množstvo muzikálov a seriálov. Je taký, na ktorý kvôli silným emóciám nezabudneš?

Som už 25 rokov na voľnej nohe, takže sa v práci stretávam stále s novými ľuďmi, hosťovala som v Košiciach, Martine, Brne, Varšave. Spomínam rada na pána Bednárika, s ktorým som mala tú česť robiť. Bedárov, ktorých hrávame doteraz, režírovala francúzska režisérka a herečka Marie Zamora, manželka autora tohto slávneho kusu, ktorá mala úplne iný spôsob práce, na aký sme boli na Slovensku zvyknutí. Veľmi ma bavila aj práca na poľsko-českom projekte Wichry. Sledovať poľských umelcov pri práci bolo úžasné.

V kapele Pressburger Klezmer Band som už 19 rokov a za ten čas sme vydali 6 albumov a veľa cestovali. Nezabudnuteľný bol výlet na festival do Buenos Aires. Seriály bývajú pre mňa skôr spretrením. Asi najviac ma bavila minuloročná spolupráca s dvomi mladými českými režisérmi Pavlom Soukupom a Viťom Procházkom na seriáli Prokurátorka, ktorý bude na obrazovkách tento rok.

Júlia Böhmová, foto archív M.P.

TO NAJLEPŠIE Z PIVNICE

V našej Pivnici to žije naozaj rušným životom. Od začiatku roka sa dvere otvárajú pre malých aj veľkých návštevníkov a vytvára sa skutočná devínska pivničkovská komunita. Tak to má byť. A keď sa udalosť vydarí, príde veľa návštevníkov a atmosféra je priateľská, niet väčšej radosti. Od začiatku roka sme sa stretávali často a užívali si známe, ale aj nové akcie. Nechýbal obľúbený vedomostný kvíz s Michalom, premietali sa filmy, rodiny si zahrali stolovky a povenovali sme sa aj ayurvéde a duševným očistám.

1. Vianočnú atmosféru spríjemnil koncert **Pressburger Klezmer Band** a my sme sa tešili, že po čase si zase môžeme užiť **Martu Potančokovú** na pódiu a za mikrofónom, kde jej to pristane najviac. Hoci, ona tvrdí, že sú to momentálne Myjavské kopanice...

2. Nový rok odštartovala už známa a obľúbená akcia **Trojkráľová ochutnávka vín**, kde sa odohralo krštenie vín devínskych vinárskych majstrov za posvätenia pátra **Mariána Gavendu**. O hudobnú kulisu sa postarala obľúbená kapela **Boky citom**.

3. Novinkou, ktorá si okamžite našla svojich priaznivcov je **Keramiká dielňa**, ktorú vedie devínska výtvarníčka **Lucia Strassnerová**. Práca s hlinou podľa všetkého učarovala malým i väčším rúčkam a prináša potešenie z manuálnej tvorivosti. Rezerváciu si je možné zabezpečiť na lucia.strassnerova@gmail.com.

4. Februárová kultúrna čerešnička na torte bol koncert speváčky **Andrey Bučko** a **Márie Kmeťovej**. Zažili sme si citlivé aranžmány autorských skladieb Andrey, jej jedinečný spevácky prejav, čo umocňoval ojedinelý zvuk Máriinej harfy. Šlo o hudobný pôžitok, ktorý sa len tak nepočuje...

5. Španieli vedia, ako si užiť život a svoje emócie prerozprávajú hudbou a tancom. K tomu, samozrejme a neodmysliteľne patrí gitara a flamenco. Poctu geniálnemu gitaristovi Pacovi de Luciovi prišli zdať flamenco gitarista **Flaco de Nerja** a jazz gitarista **Jannis Raptis**. Lebo, keď sa symbióza vydarí – flamenco a jazz, zážitok nenechá srdce chladným.

6. Deti nadšene sledovali divadielka. **Divadlo Žihadlo** ich potešilo rozprávkami **O kozliatkach**, kde sa stali svedkami toho, čo sa môže stať, keď mama koza nie je doma a hladný vlk je za dverami a v **Udatnej posádke** sa dozvedeli, že prvými letcami v teplovzdušnom balóne boli zvieratká.
7. **Júlia Kozáková** potvrdila svoje spevácke kvality, hodné čerstvého ocenenia Radio Head Awards a s hviezdnuu zostavou hudobníkov predstavila Devínu svoj debutový album Manuša. Nádherná rómska hudba sa akusticky rozliehala v klenbách Pivnice.
8. Zo susedských ateliérov, doslovne, zo susednej Devínskej Novej Vsi prijali pozvanie našej devínskej kurátorky **Magdy Rollerovej** umelci, s ktorými nás spája nielen Morava a Kobyla, ale aj spoločný vzťah k devínskemu životu. Pivnica sa opäť na chvíľu premenila na galériu vďaka dielam **Emila Fulku, Anny Horváthovej, Zuzany Chovanovej, Dušana Pacúcha, Katky a Aleša Zlochových, Ivety Tomanovej a Roberta Mičúcha**. A do toho skvelý koncert francúzskych šansónov Lucie Bujnovej.

red., foto: archív

A prijmite pozvanie do PIVNICE aj v JÚNI, lebo:

- 3.6.** v sobotu o 15.00 bude **Keramická dielňa** s **Luciou Strassnerovou**
- 4.6.** v nedeľu o 16.00 príde **Divadlo Haja** s rozprávkou **Hlúpe kura**
- 9.6.** v piatok o 18.00 sa zabavíme spevom a tancom na **Bretónskej noci**
- 11.6.** v nedeľu o 18.00 sa môžeme zrelaxovať pri **Tajomstve gongu**
- 15.6.** vo štvrtok o 19.00 si **prevetráme mozgové závity** s **Michalom**
- 23.6.** v piatok o 18.00 vypneme pri koncerte devínskych kapiel **Neskorý zber, Thebenbound a Hron Brothers**

HISTORICKÉ OKIENKO

Život v Devíne pulzoval

V tejto rubrike vám budeme prinášať pohľad do histórie Devína, najmä prostredníctvom starých pohľadníc a fotografií, ktoré sa nám podarí nájsť a získať.

Pohľadnice kedysi (vlastne ešte nedávno) predstavovali dôležité médium spoločenskej komunikácie medzi rodinami, známymi a kolegami. Ešte za mojej mladosti bolo v podstate povinnosťou poslať najbližšej rodine pohľadnicu z miest, kam človek zavítal na školskom výlete, dovolenke alebo aj na služobnej ceste. Vďaka tomu sa zachovalo veľké množstvo dnes už historických záberov priestorov a budov z mnohých miest, ktoré by inak neboli vôbec vznikli.

Dnes vám chceme ukázať, ako vyzeral a žil priestor pod hradom, na nábreží Moravy a jej ústia do Dunaja. Tento hodnotný priestor kedysi doslova pulzoval životom – keď nie v pravom zmysle slova spoločenskými stretnutiami obyvateľov, tak stovkami návštevníkov, ktorí z ďalekého okolia sa prišli vykúpať na Devínsku riviéru s pasúcimi sa kravami a husami. Dnes je tento priestor ukážkou lajdáctva, lenivosti a ľahostajnosti k nášmu prostrediu a prírode za posledné desaťročia. Zničené umelé jazero s upchatými prietokmi, zahŕňajúce naplavené zbytky stromov a živočíchov a náletová zeleň, ktorá už stihla vytvoriť doslova les.

Na prvej pohľadnici Ústie Moravy od vydavateľa Hedwiga Pistelku z Theben (Devín), ktorá pochádza približne z roku 1940, vidíme celé podhradie a nábrežia Moravy, ktoré tvorilo inundačné územie rieky Moravy. Tento rozľahlý priestor bol zatravnovaný a spásaný kravami, ako je vyobrazené na mnohých iných pohľadniciach. Na tejto fotografii sa tam asi pasú husi – malé biele bodky, pri zväčšení je dobre vidieť aj dve postavy pastierov. Nie je ešte vytvorený násyp, ktorý neskôr ohraničil umelé jazero a odrezal ho od rieky Moravy.

Na druhej pohľadnici vidíme pod hradom rušný spoločenský život, zrejme na hody. V pozadí je cirkus Kellner s kolotočom, maringotkami a atrakciami. Na oblohe „visí“ lietadlo, pravdepodobne súčasť atrakcií pre návštevníkov (ak si náhodou práve nebol niektorý pán zalietajúci a pozriete sa z výšky na bežný ľud). Na hrade je tiež vidieť veľké množstvo návštevníkov a osem vejcích zástav (pri zväčšení). Pohľadnicu vydalo nakladateľstvo Kriváň s. r. o. Bratislava, rok nie je uvedený, ale mohlo to byť tesne po druhej svetovej vojne niekedy pred komunistickým prevratom.

Pozrime si ten istý priestor z hradu – pravdepodobne počas všeslovanských slávností, organizovaných už komunistami. Široký priestor až po dnešnú Muránsku ulicu a cintorín je zaplnený tisíckami návštevníkov, v pozadí stovkami áut a desiatkami autobusov. Naľavo na pláži je mnoho desiatok až niekoľko stoviek kúpajúcich sa, rovnako na hrádz v pozadí, ktorá v tom čase bola ešte úplne úzka tak, ako bola nasypaná niekedy koncom vojny. Rušný život a davy návštevníkov vidíme aj pod nami na hrade a dole vo výletnej reštaurácii. Pohľadnicu môžeme kľudne nazvať Devínska riviéra. Vydavateľ pohľadnice nie je uvedený, uvedené sú značky a názov Devín, ako aj cena Kčs 2,50. Ceruzkou je v oblasti miesta pre známku napísané 1950, čo môže byť datovanie po-

Obr. 1.: Ústie Moravy

Obr. 2.: Hody a cirkus Kellner pod hradom

Obr. 3.: Devínska riviéra – rušný život v podhradí a na pláži

hľadnice. Známkou je odlepená zrejme parou, ktorá aj poškodila text a adresáta, takže sú nečitateľné. Ale pečiatka Za ďalšie spoločné osey a ...JRD dávajú tušiť obdobie vzniku pohľadnice.

Augustín Mrázik, foto archív autora

Milí Devínčania, srdečne Vás pozývame do našej komunitnej bylinkovej záhrady, kde sme pre Vás pripravili aj tento rok bohatý bylinkový program. Ochutnáme divoké jedlé rastliny, budeme spoznávať liečivé byliny, vyrobíme si domácu kozmetiku aj bylinkové produkty do kuchyne, doprajeme si ženskú bylinnú náparku v záhrade, stretneme sa s permakultúrnou dizajnérkou a porozprávame o pestovaní ruží a ich rozmanitom spracovaní, namiešame si vydymovadlo, dozvieme sa, o čom si včely bzučia, budeme mať príležitosť započúvať sa do hudby živlov, porozprávame sa o dojčení a ešte omnoho viac.

V dňoch 2. – 4. júna budeme tiež súčasťou medzinárodnej akcie Víkend otvorených parkov a záhrad, Rendez-vous aux jardins, ktorej téma pre tento rok je melódie záhrad. Zastavte sa aj vy počas týchto dní.

Keď máte vo vašej záhradke nejakú zaujímavú liečivú rastlinu, budeme radi, keď nám ju pridete tiež zasadiť do komunitnej záhrady, prípadne nám o nej porozprávate.

Milí naši priaznivci, potešíme sa, keď naše aktivity ako aj samotné zveľadovanie záhrady podporíte drobným darom na účet Spoločenstva detí Zeme IBAN SK02 5600 0000 0070 7012 8001. Vaše peniaze u nás rozkvitnú, doslova.

Príďte aj s vašimi deťmi, vnúčatami na naše akcie, brigády, či len tak posedieť, porozprávať sa pri bylinkovom čaji. Všetky informácie nájdete na našej FB stránke, prípadne nám napíšte na devin.zahrada@gmail.com. Tešíme sa na stretnutia :)

Zuzana Slavena Matei

KOMUNITNÁ BYLINKOVÁ ZÁHRADA – DEVÍN

Kozičova 24, Bratislava – MČ Devín

Viac informácií devin.zahrada@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/ZahradaDevin>

2. 6. 2023 18:00-19:00	O čom všetkom si včely bzučia? Zážitkové učenie o význame a živote včiel. Lektorka: Helena Proková, včelárka
4. 6. 2023 17:00-19:00	Pestovanie byliniek v prírodných a permakultúrnych záhradách Lektorka: Katarína Klimová, permakultúrna dizajnérka
10. 6. 2023 17:00 – 19:00	Vyfarbi svoju bylinkovú dušu Liečivé maľovanky. Lektorka: Zuzana Straňanková, Art by Zuna
11. 6. 2023 17:00 - 19:00	Bylinkáreň – Výroba liečivých masťí. Kosti a kĺby, ako zlepšiť pohyblivosť? Sadenie a rozmnožovanie bylín a trvaliek. Lektorka: Soňa Kolenčíková
16. 6. 2023 15:00-17:00	Mamila – Stretnutie tehotných a dojčiacich mám s Barborou Strapoň, certifikovanou poradkyňou pri dojčení a nosení
18. 6. 2023 15:00 – 18:00	Medzinárodný deň piknikov v záhrade s devínskou muzikou Piknik pre všetky generácie
8. 7. 2023 16:00 – 18:00	Ženská bylinná náparka – Bylinná náparka ako holistická starostlivosť o ženské zdravie Lektorka: Maťa Šanková, babica
9. 7. 2023 17:00 – 18:00	Čaj o piatej Miešanie čaju zo slnovratových bylín. Surica – nápoj predkov so Zuzanou Slavenou
16. 7. 2023 14:30 – 17:00	Príprava levanduľového hydrolátu a hojivé mastičkovanie s Luciou Majbovou, environmentalistkou a bylinkárkou, Lucya Dary Harmónie
júl 2023 (upresníme)	Hudba Živlov – Sound & Voice Journey – zvuková cesta v bylinkovej záhrade s Monikou Airi Kyškovou, opernou speváčkou a hlasovou kaučkou a Borisom Čellárom, hudobníkom, skladateľom a aranžérom
1. 8. 2023 17:00 -19:00	Oslava dožiniek – Miešanie vydymovadla, obilná bohyňa Lektorky: Laura Elbereth Vanyo a Zuzana Slavena. Tetovanie prírodnou hennou s Natáliou Vrankou.
17. 9. 2023 15:00 -17:00	Death cafe / Pri kávičke o smrti s Janou Arachnel Gorst, dulou pre umierajúcich
29. 9. 2023 17:00- 20:00	Oslava ukončenia bylinkovej sezóny - Bylinky podľa živlov a splnová špirála so Zuzanou Slavenou a Tinou Kuchárekovou. Výstava fotografií z cyklu Kruhy Gabriely Teplickej, dokumentárnej fotografky Mesiacik – Anna Re, speváčka, skladateľka, textárka

Bližšie informácie nájdete v udalostiach, ktoré budeme postupne zverejňovať na stránkach FB ZahradaDevin.

Svoje miesto si prosím včas rezervujte e-mailom na: devin.zahrada@gmail.com

Pre komunitu Devínčanov, detí a dôchodcov je dobrovoľné vstupné!

SPOZNÁVAME DEVÍNČANOV

O DOKTORKE EME

MUDr. Ema Míznerová je pôvodom z Nitry a od roku 2018 sa usadila s rodinou po viacerých rokoch strávených v zahraničí na jednom z vrškov Devína. Spolu s manželom, medzičasom už ako rodičia troch dcér, si tu po dlhoročnom pracovnom pobyte vo Švajčiarsku postavili dom, založili záhradu, krásnu i funkčne permakultúrnú, krmia na nej zopár sliepok a naháňajú sa s nezbedným psom Darwinom. Cesta k tejto devínskej idyle však bola pomerne klukatá a doktorka Ema – ako ju tu už medzičasom mnohí volajú, si ju užíva zakaždým, keď zhodí bielu halenú všeobecnej lekárky alebo modrý plášť, ktorý máva v kardiologickej ambulancii.

Prečo ste si s manželom po svojich európskych peripetiách vybrali práve Devín?

Vždy sme mali v pláne vrátiť sa na Slovensko, aj keď musím priznať, že život v cudzine s mojou a manželovou profesiou bol absolútne bezodporový, ničto na spôsob hladko-obratko.

Bolí to napokon najmä rodinné dôvody, ktoré nás po 6 rokoch primáli opustiť lákadlá západnej Európy a vrátiť sa späť. No a kam už sa človek môže vrátiť zo zabývaného života vo Švajčiarsku? Hľadám len do malebného Devína, ktorý nám od prvého momentu učaroval. Niečo ako láska na prvý pohľad. Zeleň, ticho, voda, kopec – všetko, čo potrebuje naša duša... Navyše, manžel pochádza z Bratislavy, takže blízkosť babičky a priateľov tiež zohrali veľmi dôležitú rolu.

Čo ťa ako lekárku viedlo k výberu tvojej hlavnej špecializácie – všeobecné lekárstvo?

Všeobecné lekárstvo nebolo popravde mojim prvotným zámerom, vo Švajčiarsku patrí k atestácii z internej medicíny, ktorá bola vždy mojim základným odborom. Na konci svojho atestačného štúdia som sa pre svoju lásku k prírode zamestnala ako všeobecná lekárka a internistka v jednej švajčiarskej podhorskej dedinke, veľkej asi ako Devín. Práca klasického rodinného lekára, ku ktorej som sa takto dostala, ma úplne uchvátila. Je to medicína, ktorá sa na pacienta pozerá komplexne, vníma ho nielen z fyzického hľadiska, ale i v jeho hlbších súvislostiach, v rodine, v prostredí, v ktorom sa pohybuje. Neposiela ho zbytočne od doktora k doktorovi, nerobí ho ešte stratenejším, ale svojím rozhľadom komplexne napomáha pacientovi v riešení jeho problému.

Na Slovensku si už piaty rok, pracuješ na dvoch lekárskejších pracoviskách – ako internistka na kardiológii i ako všeobecná lekárka v ambulancii.

Ako vnímaš situáciu v zdravotníctve na Slovensku?

Pravdupovediac, pevne som dúfala, že po tých rokoch sa posunieme o čosi vpred. Musím však konštatovať pravý opak. Mám pocit, že je to s vývojom nášho zdravotníctva ešte horšie ako v roku 2011, keď som odchádzala. Akoby sa všetci báli robiť systémové zmeny, len sa snažia nakrátko zamaľovať omietku na rozpadajúcom sa dome...

Najdôležitejšie roky lekárskej praxe si strávila vo Švajčiarsku. Ktorá skúsenosť z tejto praxe bola pre teba osobne najprínosnejšia? A vieš si predstaviť z nej čerpať v slovenskom prostredí?

Musím povedať, že každá práca mi bola veľkým prínosom, či už práca na urgentnom príjme vo väčšej zúrišskej nemocnici alebo následná pooperačná starostlivosť na jednej rehabilitačnej klinike v horách. No už spomínaná prax dedinského lekára, kde som mohla slobodne a bez zbytočných obmedzení a nariadení poisťovní využiť plne svoje skúsenosti a naďalej sa aktívne vzdelávať, bola pre mňa asi tá najkrajšia.

Myslíš, že model všeobecného lekára, aký si zažila vo Švajčiarsku, je realizovateľný aj v slovenských podmienkach?

Vrátila som sa sem i s víziou vnieť do nášho zdravotníctva čo najviac skúseností zo zahraničia.

Hoci majú lekári často zviazané ruky a stretla som sa tu s nezmyselnými prekážkami, nedokážem sa už prispôbiť starému systému, napr. vypisovaniu výmenných lístkov už od dverí. Z mojej súčasnej praxe viem, že sa to dá robiť aj inak. Takže, áno, vidím aj možné riešenia. Napríklad cestou vlastnej zmiešanej ambulancie všeobecného lekárstva a internej medicíny, ktorá by mi umožňovala aj v slovenských podmienkach využiť svoje skúsenosti podobne ako v zahraničí. Takáto ambulancia by zároveň poskytovala priestor fyzioterapeutovi či psychologovi, ktorí by dopĺňali komplexnosť ponúkaných služieb.

Kde vidíš svoju budúcnosť ako lekárky?

Veľmi rada by som sa profesne usadila práve v Devíne, pretože vnímam, že by to bolo praktické pre obe strany. Už čerstvo po nasťahovaní som bola oslovená vtedajším vedením obce s prosbou o pomoc v riešení nedostatku lekárskej starostlivosti v obci. Spolu sme sa snažili hľadať cestu, ako v zadĺženom Devíne nájsť prostriedky na zriadenie zdravotného strediska pre deti i dospelých v mieste bývalého strediska zvanom Okál. Osud je však zatiaľ k tomuto komplexnému projektu neprajný – koronakríza, vojna, právnické peripetie, nesplniteľné podmienky magistrátu, stále chýbajúce financie... Moje snahy zriadiť aspoň ambulanciu pre dospelých stále pokračujú aj s novým vedením obce. To si však bude z mojej strany vyžadovať investovanie nemalých finančných prostriedkov, preto uvidíme, čo prinesie budúcnosť a ďalšie rokovania.

Bývame len pár kilometrov od hraníc štátu, kde zdravotníctvo funguje neporovnateľne lepšie. Čo ťa motivuje, aby si tu zostala, hľadala cesty v často zarúbanom teréne a neprijala ponuku pracovať v pohodlí funkčného systému a finančne primerane ohodnotenej práce?

Motiváciou je určite aj spomínaná vízia zmeny, s akou som sem prišla, no najdôležitejším dôvodom je pravdaže rodina a priatelia, ktorí mi denne pripomínajú, že rozhodnutie sa tu usadiť a byť nápomocná, bolo správne. Zároveň verím, že sa osvetou podarí pomaličky pohnúť ľadmi aj v našom zdravotníctve, preto mám v pláne ako členka rady Mladých praktikov podieľať sa na vzdelávaní čerstvo atestovaných všeobecných lekárov.

Spolu s mnohými ďalšími Devínčanmi dúfam, že Tvoje plány obnoviť a celkovo oživiť miestnu zdravotnú starostlivosť vyjdú a Devín sa stane štandardnou obcou, kde deti budú chodiť do miestnej školy, rodičia či starí rodičia im do nej zabalia desiatu z miestneho obchodu a keď sa ktokoľvek z nich dostane do zdravotných problémov, budú mať naporúdzi kompetentnú a kvalitnú zdravotnú starostlivosť.

Za rozhovor ďakuje Mária Vargová, foto archív E.M.

AKTIVITY V DOME KULTÚRY ← ← ← ← ← ←

GYMNASTIKA

Gymnastická prípravka pod vedením skúsenej lektorky **Kataríny Vicovej** pre deti od 4 rokov je zameraná na rozvoj sily, flexibility a koordinácie a zlepšenie držania tela ako základ pre ďalšie pohybové aktivity a zdravé telo.

Koná sa každý pondelok 17:30-18:30

Miesto: malá sála DK

Platí sa formou faktúry iba za odovzdané hodiny – 6 €/1h; 4,80 € pre deti s trvalým pobytom v Devíne

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť:

<http://www.katkavicovagymnastics.com/>, katkavicovagymnastics@gmail.com

FOLKLÓRNY KRÚŽOK

Tanečno pohybové aktivity s prvkami folklóru učia deti nielen rytmický pohyb, ale vedú ich aj k poznaniu tradícií. Folklórny krúžok pre deti vo veku od 3 do 5 rokov pod vedením lektorky **Sary Malinovičovej** je zameraný na kvalitný psychomotorický rozvoj pozitívneho vzťahu k hudbe, tancu, zdravému pohybu a folklóru.

Koná sa každý utorok o 16:30

Miesto: malá sála DK

Tanečná aktivita v rozsahu 50 minút/ týždenne – 5 EUR

Krúžok má možnosť súrodeneckej zľavy, 25% pre druhého a 50% pre tretieho a ďalšieho súrodencu naprieč krúžkami, ktoré vedie Sára.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť:

zuzka.cechovska@gmail.com alebo saarkaz@gmail.com

BABY GYM SO SÁROU 1-2

Aktivita, ktorú vedie lektorka **Sara Malinovičová**, je zameraná na kvalitný psychomotorický vývin detí a rozvoj pozitívneho vzťahu k hudbe, tancu a zdravému pohybu. Je určená pre deti vo veku 1 až 2 roky, deti cvičia spolu s rodičom.

Koná sa každú stredu o 9:00

Miesto: malá sála DK

Tanečná aktivita v rozsahu 50 minút/ týždenne – 5 EUR

Krúžok má možnosť súrodeneckej zľavy, 25% pre druhého a 50% pre tretieho a ďalšieho súrodencu naprieč krúžkami, ktoré vedie Sára.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť:

zuzka.cechovska@gmail.com alebo saarkaz@gmail.com

BABY GYM SO SÁROU 2-3

Cvičenie pre rodičov s deťmi vo veku 2 – 3 roky sa pod vedením lektorky **Sary Malinovičovej** zameriava na kvalitný psychomotorický vývin detí, rozvoj pozitívneho vzťahu k hudbe, tancu a zdravému pohybu. Deti v tejto vekovej kategórii cvičia za asistencie rodiča.

Koná sa každú stredu o 10:00

Miesto: malá sála DK

Tanečná aktivita v rozsahu 50 minút týždenne – 5 EUR

Krúžok má možnosť súrodeneckej zľavy, 25% pre druhého a 50% pre tretieho a ďalšieho súrodencu naprieč krúžkami, ktoré vedie Sára.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť:

zuzka.cechovska@gmail.com alebo saarkaz@gmail.com

TANEČNÁ SKUPINA

Aktivita je zameraná na tanec všeobecne, deti sa učia zostaviť a osvojiť si choreografiu, pracovať v skupine a tancovať pod vedením skúsenej pedagóga. Tanečná skupina sa venuje pohybu a tancu rôznych žánrov.

Koná sa každú stredu o 16:30

Miesto: malá sála DK

Tanečná aktivita v rozsahu 60 minút/ týždenne – 6 EUR

Krúžok má možnosť súrodeneckej zľavy, 25% pre druhého a 50% pre tretieho a ďalšieho súrodencu naprieč krúžkami, ktoré vedie Sára.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť sa:

zuzka.cechovska@gmail.com alebo saarkaz@gmail.com

CVIČENIE SENIORIEK A SENIOROV

Posilňovanie kĺbov, chrbtice, celkovej pohyblivosti s použitím karimatky, malej loptičky a fizio pásu či gummy. Aktivitu, ktorá je zameraná aj na zlepšenie nálady a optimizmu, vedie lektorka **Janka Fiedlerová**.

Koná sa každý pondelok a štvrtok od 9:00 – 10:00

Miesto: Malá sála DK

DEVÍNSKE AKTIVITY

DEVÍNSKE AKTIVITY

Cvičenie trvá 60 minút a je bezplatné.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť:

Janka Fiedlerová, 0905 883 684, 02/657 30 548
johanes9@gmail.com

MONTESSORI LEKCIE

Montessori lekcie sú určené deťom vo veku 2-8 rokov. Rešpektujú intelektuálne a osobnostné potreby dieťaťa v danom veku a prostredníctvom hravých vzdelávacích aktivít v oblasti matematiky, jazyka a všeobecného rozhľadu pomáhajú budovať jeho sebavedomie.

Získaním intelektuálnych zručností v oblasti myslenia, jazyka, kreativity a rozvojom osobnostných črt ako je rozhodnosť, motivácia, sústredenosť a pevná vôľa, pomáha naplniť individuálny potenciál dieťaťa.

Poplatok je individuálny, v závislosti od počtu detí.

Krúžok sa koná každú stredu od 15:00 do 17:00

Miesto: Malá sála DK

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť: tigerzindie@gmail.com

JOGA S JURAJOM

Joga patrí k aktivitám, ktoré pomáhajú predchádzať bolestiam pohybového aparátu, dýchacie techniky uvoľňujú napätie a učia efektívne relaxovať. Cvičenie s prvkami hatha jogy a power jogy pre flexibilitu a posilnenie, relaxáciu a koncentráciu vedie lektor **Juraj Tedla** a je určené pre všetky vekové skupiny, najmä pre tých, ktorí chcú získať väčšiu vitalitu, zvýšiť svoju silu a ohybnosť, oddýchnuť si a dopriať si dobrý pocit.

Miesto: Malá sála DK

Cvičí sa každú utorok od 18. 15 hod. do 19.40

Cena za 1 hodinu je 5 EUR, pri jednorazovom vstupe 7 eur za cvičenie.

Kontakt, na ktorý sa môžu záujemcovia obrátiť a prihlásiť sa: **Juraj Tedla: 0948 021 502**

CHRÁMOVÝ ZBOR ADHOC

Pôsobí v Devíne už 13 rokov pod vedením **Zuzany Lörinovej** a sólistu opery SND **Petra Mikuláša**. Jeho náplň tvoria spevácke nácivky štvorhlasového miešaného zboru, hlasová príprava, nacvičovanie skladieb duchovného aj svetského charakteru. Zbor prioritne sprevádza sviatočnú liturgiu v kostole Sv. Kríža v Devíne, príležitostne vystupuje na koncertoch v Devíne i mimo Devína.

Členmi zboru sú obyvatelia Devína, majú radi zborové umenie, cítia v sebe spevácky potenciál a vedia do svojho životného rytmu časovo začleniť hodiny strávené na speváckych nácivkách a vystúpeniach. Momentálne sa zbor nachádza v ideálnej plnej zostave 29 spevákov, ale je otvorený aj novým spevákom.

Nacvičuje sa vždy v nedeľu od 20.00, podľa potreby v stredu od 20.00

Miesto: Malá sála DK

Zbor AdHoc je dobrovoľná voľno časová nekomerčná aktivita, nikto nikomu nič neplatí.

Záujemcovia sa môžu hlásiť na zuzkolorinc@gmail.com, príj. +421903 273 323.

VÍŤAZNÉ RECEPTY DEVÍNSKEHO PECŇA 2022

KATEGÓRIA SLADKÉ

Medové rezy, autorka: p. Zlata Kinčeková

CESTO

20 dkg práškový cukor, 3 ks vajčička, 3 plné lyžice medu, 7 dkg maslo, 1 kávová lyžička sódy bikarbóny, 1/2 kg obyčajná hladká múka

PLNKA

30 dkg maslo, 25 dkg práškový cukor (ja dávam o 2 dkg menej), 1 vanilkový cukor, 1/2 litra mlieka, 5 dkg Gustin kukuričný škrob, 1 rumová esencia alebo 1/2 dcl rum, pikantný červený ríbezľový rôsol

POSTUP – cesto

Vajcia, cukor, med a maslo ešte za studena začneme miešať nad parou z dôvodu, aby sa nám vajcia nezrazili, až do zhutnutia – asi 25 minút. Potom pridáme sódu bikarbónu a ďalej miešame asi 10 minút. Horúce vylejeme do pripravenej múky a dobre vymiesime. V prípade, že sa cesto lepí, môžeme ešte pridať múku. Po spracovaní rozdelíme na 6 dielov. Obrátenú stranu plechu potrieme maslom a priamo na plechu po dieloch vyvalkáme. Cesto podľa potreby môžeme malými kúskami dolepiť, nevedí, že to nevyzerá najlepšie, pri pečení sa nám cesto zleje do súvislej vrstvy. Pečieme vo vyhriatej rúre do bledo kávova.

Po vytiahnutí plechu z rúry musíme upečený plát čo najskôr z plechu dať dole. Keď to neurobíme, plát už dole nedáme!

POSTUP – krém

Do 1/2 litra mlieka dáme vanilkový cukor. Škrob vymiešame v troche mlieka, vlejeme do zvyšného mlieka a uvaríme hustú kašu. Treba ju do vychladnutia občas premiešať.

Maslo vymiešame s práškovým cukrom a postupne do hmoty pridávame uvarený škrob a spolu vymiešame na úplne hladký krém.

Pláty pred plnením popôfkame rumom a potom striedavo plníme. Stredný plát zľahka potrieme pikantným ríbezľovým rôsolom. Keď máme všetky pláty na sebe uložené, najmenej na štyri hodiny alebo na noc ich zaťažíme. Nakoniec medový zákusok prelejeme čokoládou.

KATEGÓRIA CHLIEB

Rascový chlieb podľa Katky, autorka: Katarína Šúlovská

INGREDIENCIE

1 čerstvé droždie na kvások, 500 g hladkej múky, 2 PL soli, 2 PL olivového oleja
1 PL drvenej rasce, teplá voda

POSTUP

Vypracujeme cesto, necháme ho vykysnúť cca 3 hodiny, občas ho preložíme. Rúru necháme vyhriať na 230 stupňov, vložíme peceň, prikrytý pečieme 40 minút. Potom odokryjeme a pečieme ešte ďalších 40 minút.

KATEGÓRIA SLANÉ

Oškvarková mňamka, autorka: Mária Kálnová

Ingrediencie

1 balíček chladeného lístkového cesta, mleté oškvarky (1 balíček), vegeta, 1 vajčičko

POSTUP

Lístkové cesto rozprestrieme a po celej ploche ho potrieme mletými oškvarkami. Potom 1/3 cesta preložíme smerom dovnútra a preložíme aj zvyšné 2/3. Valčekom povalkáme, aby sa mleté škvarky zapracovali do cesta. Obrátíme a prevalkáme aj z druhej strany. Takto prelítkované naplnené cesto nakrájame radličkou na pásiky. Tie potom nakrájame ešte na menšie tak, aby nám vznikli nepravidelné malé kúsky. Poukladáme ich na plech, potrieme vajčičkom a posypeme vegetou, navrch ešte posolíme. Pečieme v rozohriatej rúre pri 200 stupňoch cca 10 minút.

Pre tých, ktorí majú radi zeleninové šaláty, ponúkame k oškvarkovej mňamke aj recept pani Márii Kálnovej na mimoriadne svieži a chutný šalát.

Budeme potrebovať: 1 hlávkový šalát, 1 cibuľu

Na zálievku horčicu, kryštálový cukor, čierne mleté korenie, ocot

POSTUP

Hlávkový šalát umyjeme a nakrájame na rezančeky. Ošúpanú cibuľu pokrájame na drobné kúsky. V miske rozmiešame horčicu, cukor, čierne korenie a ocot. Keď sa všetky ingrediencie dôkladne premiešajú, vznikne kaša, ktorú zriedime vodou. Dostaneme chutnú zálievku, ktorú nalejeme na šalát. Dobre premiešame a ihneď podávame.

Pripravila Martina Galátová, foto archiv